

Teixeix lligams amb les plantes

La ginesta

Idees de la cistelleria italiana

*Continuem aquesta sèrie d'articles de cistelleria amb la tan coneguda i olorosa ginesta.
Des d'Itàlia ens arriba la idea de teixir-la i fer-ne assecadors o fruïteres.*

TEXT I IMATGES: Anna Sínia

Responsabilitat i precaució amb les plantes

Ginesta (*Spartium junceum*).

Amb les seves flors de juny i juliol, la ginesta (*Spartium junceum*) tenyeix les muntanyes i ribes de groc i dona la benvinguda a l'estiu amb una aroma peculiar.

En els àmbits històric i literari, la ginesta ha estat present en la nostra cultura, havent estat escollida com a flor nacional, tot i que no ha entrat a formar part de la cistelleria catalana fins fa poc.

*La ginesta altra vegada
la ginesta amb tanta olor
és la meva enamorada
que ve al temps de la calor.*

(...) Joan Maragall

(...) Los carrers i les places estaven tan sembrats de flors de ginesta i coberts de capblaus i roselles que dolia haver-los de trepitjar; de vegades, me feia la il·lusió de que em passejava per un bocí de sembrat (...)

Jacint Verdaguer

Aquests són dos petits exemples d'autors, possiblement dels més coneguts, que han donat a la ginesta una rellevància literària, tot i que també podríem citar Narcís Oller, Josep Pla, Santiago Rusiñol, entre d'altres.

És una planta fàcil de reconèixer, amb tiges llargues, cilíndriques i verdes. Les fulles són petites i es marceixen aviat. És a les tiges on recau la funció clorofil·lica i, per aquest motiu, són verdes. Aquesta és una estratègia per a conservar l'aigua en climes secs que, d'altra manera, es perdria per les fulles. Pot assolir més de dos metres d'altura i s'escampa molt. Pel seu desenvolupament necessita sol i no li cal massa aigua. Quan està florida no pots fer més que mirar-la i apropar-te a olorar la seva agradable fragància. Si n'agafes unes branques i les poses en un gerro damunt la taula, enriquiràs la casa amb perfum i elegància.

La ginesta és de la família de les lleguminoses i, com a tal, després de la floració produeix llegums –fruit de forma allargada que quan s'asseca s'obre en dues valves per a alliberar les llavors que conté–. És abans de florir, o quan ja ha perdut totes les tavelles, que n'hem de fer la recol·lecció. Agafarem branques i prioritzarem les que vegem que són més boniques i llargues, evitant les branques seques. Quan vaig aprendre a fer aquest assecador que s'explicarà a continuació, de la mà d'una noia italiana, em va comentar que a diferència del vímet o la

sarga, no calia tenir en compte la lluna a l'hora de fer la collita d'aquesta espècie. Per a assecar les tiges, les deixarem al sol i les tombarem, quan calgui, per a garantir un assecat uniforme, d'aquesta manera s'anirà emblanquant. Si volem que conservi el color verd hem de deixar-la assecar a l'ombra. A partir d'aquí, en el moment que decidim utilitzar-la, l'haurèm de posar una nit en remull perquè recuperi la flexibilitat necessària per a poder treballar-la.

La cistelleria italiana va saber veure una mica més enllà de les seves flors i la seva aroma, la va tocar i la va teixir, la va apropar als usos domèstics i a la saviesa popular, i la va saber convertir, entre d'altres estris, en un assecador de tomàquets i figues. Van ser els pobles costaners que, en contacte amb la ginesta i la brisa de mar, van entendre les possibilitats d'aquesta planta. Amb la ginesta podem crear peces lleugeres, que deixen passar l'aire entre les tiges trenades facilitant l'assecat, en cas d'agafar humitat, i evitant que es podreixin. Tot seguit, us mostrem com realitzar una peça que podem utilitzar com a fruitera, per a posar les claus o com a centre de taula. La seva forma peculiar li donarà un toc genuí allà on decidiu posar-la.

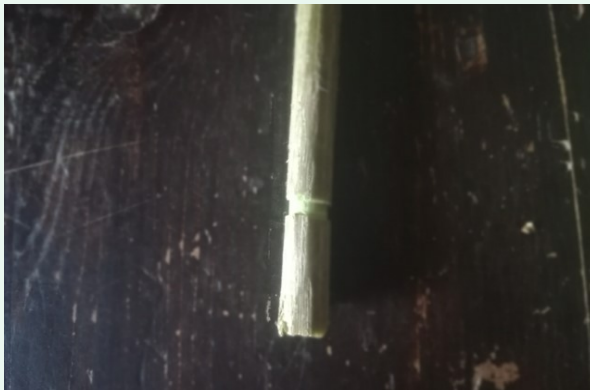

TREBALLEM LA GINESTA

Per a tenir la ginesta preparada per a poder treballar-la, primer l'haurèm d'haver collit, preferiblement a finals de juliol o agost. La deixarem assecar al sol si la volem blanquejada o a l'ombra si la preferim verda. Quan la tinguem ben seca, la posarem tota la nit en remull perquè les fibres recuperin la flexibilitat i les puguem doblegar sense que es trenquin.

1. Materials necessaris: tisores, fil de cànem i tiges de ginesta.

2. Agafarem dues tiges, més aviat gruixudes, i les tallarem a la mida d'uns 20 cm. Seguidament, els farem dos talls seguint el perímetre de la tija, cada tall a 1 cm aproximadament de cada extrem de tros de tija, formant-hi un solc clarament definit. A cada un dels dos solcs hi lligarem un cordill de cànem d'uns 40 cm de llarg. Aquests dos trossos de tija, serviran de base per a l'estructura de la peça que estem fent.

3. Col·locarem els dos trossos de 20 cm sobre una superfície plana, disposats paral·lelament i distanciat, més o menys, entre 20 i 25 cm. Seguidament haurem de col·locar un petit feix de tiges, més primes, de manera perpendicular als 2 trossos que formen la base de l'estructura, tal i com es pot veure a la imatge.

4. Un cop disposat el feix de tiges transversalment, s'haurà de fer la nuada del feix amb els dos trossos de tija perpendiculars, tal i com es pot veure a la imatge, assegurant-nos que ambdós nuades quedin fortes.

5. Acte seguit, farem més manats petits amb les tiges fines de ginesta, els quals col·locarem, un a un, al costat del feix lligat anteriorment de manera que el conjunt quedi ben atapeït. Cada feix s'haurà d'anar lligant tal i com ja s'ha explicat pel primer. S'ha de tenir en compte que els feixos de tiges s'han de disposar capiculats, és a dir, si el primer feix de tiges es disposa amb la part més gruixuda

de les tiges a la banda dreta (considerant que els feixos de la peça es disposen horitzontalment davant nostre), el segon feix es col·locarà de manera que la part més gruixuda de les tiges quedi a l'esquerra. D'aquesta manera, alternant l'orientació dels feixos s'aconseguirà un acabat més compacte i uniforme.

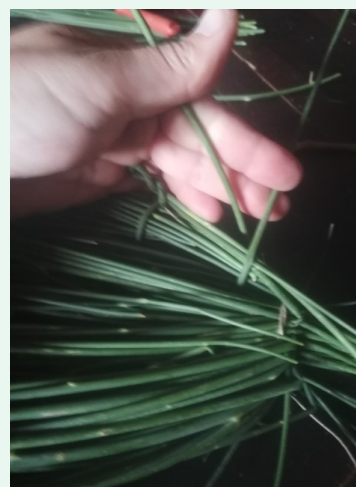
6 i 7. Anirem lligant els feixos, lligantlos capiculats, fins que ocupem la longitud total dels dos trossos de tija que conformen la base de l'estructura. L'última nuada s'haurà de fer encaixant el fil de cànem amb els solcs que havíem fet a l'extrem contrari dels dos trossos de tija. D'aquesta manera el fil no s'escaparà.

8. Amb dos trossos més de cordill, lligarem tots els extrems dels feixos com si volguéssim simular les puntes de l'embolcall d'un caramel.

9 i 10. Arribats aquí, agafarem una de les puntes de la peça que estem fent, i la dividirem en dos manats, que doblegarem un cap a cada cantó formant així els laterals de la peça. Repetirem el mateix a l'altra punta. Un cop disposats els manats formant els laterals, lligarem l'extrem de cada manat amb el del seu contrari, de manera que quedaran dos lligams a cada meitat dels laterals.

11. Llavors anirem lligant els laterals, començant per un dels extrems. Agafarem una de les tiges llargues que prèviament haurem preparat i la passarem per la part interior del manat que forma el lateral, fent-la lliscar fins a la seva meitat, orientant ambdós extrems cap a fora de la peça. Unirem les dues puntes d'aquesta

la tija i les enroscarem, fent-les girar sobre elles mateixes. Quan hurem donat unes quantes voltes, la tija tendirà a doblegar-se sobre ella mateixa, així que deixarem que faci el manyoc. De la mateixa manera, anirem lligant els laterals, fent nuades a iguals distàncies, tal i com es mostra a la imatge.

12. Donarem la volta a tota la peça repetint aquesta acció tantes vegades com necessitem, que bàsicament dependrà de la mida de la nostra cistella i de la llargada de les tiges amb les que nuem. Aquestes nuades han de quedar molt fortes; és el que farà que la fruitera/assegador quedi consistent.

13 i 14. Per a acabar, tallarem totes les puntes de les tiges que no hagin quedat lligades.

15. Com que les tiges s'havien hidratat per poder-les treballar, s'haurà d'esperar que la peça s'assequi completament abans de fer-la servir.

Anna Sínia es dedica a la cistelleria des del 2004, com a deixeble d'Isidro Grau, a Vimbodí i Poblet (Conca de Barberà). Des de llavors la vida se li ha teixit entre la muntanya i la sarga. Venint del món de l'agroecologia, amb la cistelleria va trobar el lligam màgic entre els avantpassats i el compromís social i natural que necessitava per a donar sentit a la vida. Ha col·laborat amb el GEPEC (grup d'estudi i protecció dels ecosistemes catalans), el Museu i Forn del Vidre de Vimbodí i Poblet i altres col·lectius i associacions relacionades amb el món rural i l'ecologia, en la divulgació de la cistelleria des de la vessant de la cultura popular, del desenvolupament rural, de l'ecologia i del medi ambient. [Més ...](#)